

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye genelinde ortaya çıkan şap hastalığının, hayvancılık sektörü, üretici gelirleri, bölgesel ekonomi ve gıda arz güvenliği üzerindeki etkilerinin araştırılması; alınan önlemlerin etkinliğinin değerlendirilmesi; Erzurum başta olmak üzere hayvancılığın yoğun olduğu illerde üretici mağduriyetlerinin tespit edilmesi ve kalıcı çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ederim.25.08.2025

**Meral DANIŞ
BEŞTAŞ**

**Erzurum
Milletvekili**

GEREKÇE

Türkiye'de hayvancılık potansiyeli oldukça yüksek olmasına rağmen, gerekli teşviklerin sağlanmaması ve ortaya çıkan acil durumlarda yeterli önlemlerin alınmaması, üreticileri ve bölgesel ekonomiyi giderek daha ağır bir çıkmaza sürüklemektedir.

Son dönemde yeniden yayılım gösteren şap hastalığı salgını, alınan tedbirlerin yetersizliği ve çözüm üretilmemiş olması nedeniyle üreticilerin yaşamını doğrudan etkilemektedir. Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü'nün (WOAH) de çok bulaşıcı ve yüksek ekonomik kayıplara yol açan bir hastalık olarak tanımladığı şap, hem gıda arz güvenliği hem de hayvancılık ekonomisi açısından ciddi bir tehdit oluşturmaktadır.

Hastalık nedeniyle birçok ilde hayvan pazarlarının kapatılması, hayvan hareketlerinin kısıtlanması ve karantina uygulamaları, üreticilerin gelirlerini düşürmüş; et ve süt arzında istikrarsızlıklara yol açmıştır. Erzurum ve çevresinde hayvancılıkla geçimini sağlayan binlerce aile, salgın nedeniyle büyük kayıplar yaşamaktadır.

Özellikle Erzurum'un Çat ilçesinde üreticilerin yaşadığı sorunlar, mevcut tablonun vahametini ortaya koymaktadır:

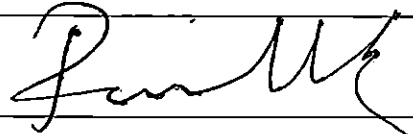
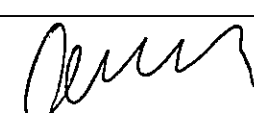
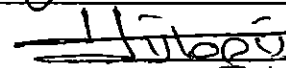
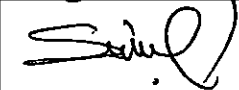
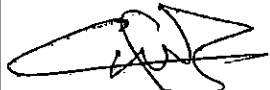
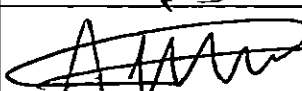
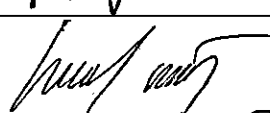
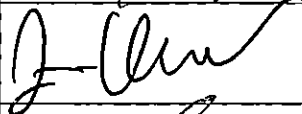
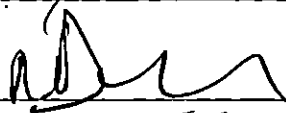
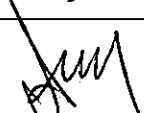
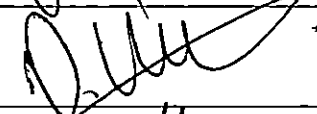
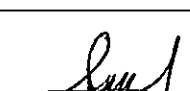
- Tarım İl Müdürlüğü'nün yürüttüğü aşılama çalışmalarında personel yetersizliği nedeniyle aşılama oranı %20'de kalmıştır.
- Kullanılan Draksin aşısının uygulanmasında gecikmeler yaşanmakta, aşılamanın yetersiz kalması nedeniyle hayvancılıkla uğraşan vatandaşlar ciddi maddi kayıplar yaşamaktadır.
- Hayvan sevk yasağı devam ettiği için üreticiler hayvanlarını satamamakta, borçlarını ödeyememekte ve ekonomik sıkıntıları giderek büyümektedir.

- Aşılması yapılmış, 21 günlük karantina süresi dolmuş hayvanlarda dahi sevk yasağı sürmektedir.
- Üreticiler, şap hastalığına neden olan SAT-1 virüsünün Çat sınırlarında bulunmadığını, Erzurum İl Müdürlüğü'nün de Çat, Tekman ve Aşkale ilçelerinde vaka olmadığını açıkladığını belirtmektedir. Buna rağmen sevk yasağının devam etmesi büyük mağduriyet yaratmaktadır.
- Vatandaşların talebi, hayvan sevklerinin veteriner kontrolünde yapılmasıdır.
- Ayrıca hayvan küpelemelerindeki eksiklikler nedeniyle üreticiler kontrol noktalarında mağdur olmakta, satış ve sevk süreçlerinde ek engeller yaşamaktadır.

Bu tablo, yalnızca şap hastalığının biyolojik boyutunu değil, aynı zamanda tarım politikalarının yetersizliğini, saha uygulamalarındaki aksaklıkları ve üreticilerin sosyal-ekonomik kırılganlıklarını gözler önüne sermektedir.

Aşılama kampanyalarına rağmen farklı serotiplerin (özellikle SAT-1) görülmesi, biyogüvenlik ve aşılama tedbirlerinin daha kapsamlı ele alınmasını zorunlu kılmaktadır. Salgının kontrol altına alınamaması, kırmızı et ve süt ürünleri fiyatlarında istikrarsızlığa yol açabilecek, üretici ve tüketici açısından derin sorunlar doğurabilecektir. Tarım ve Orman Bakanlığı, 2024 yılında şap hastalığında “%80 oranında azalma sağlandığını” kamuoyuna açıklamış olmasına rağmen, 2025 yılında vakaların yeniden artış göstermesi alınan önlemlerin yeterliliği konusunda ciddi soru işaretleri doğurmaktadır.

Bu nedenle mevcut uygulamaların sahadaki etkilerinin araştırılması, üreticilerin yaşadığı mağduriyetin boyutlarının ortaya konulması, aşı temini ve karantina tedbirlerinin etkinliğinin değerlendirilmesi, çiftçilerin zararlarının telafisine yönelik önerilerin geliştirilmesi ve ulusal düzeyde daha etkin bir mücadele planının hazırlanması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin konuyu tüm yönleriyle incelemesi büyük önem taşımaktadır.

1	PERİHAN KOCA DOĞAN	MERSİN	
2			
3	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
4	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
5	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
6	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
7	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
8	CELAL FIRAT	İSTANBUL	
9	SİNAN ÇİFTYÜREK	VAN	
10	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
11	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	
13	NEJLA DEMİR	AĞRI	
14	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
15	ALİ BOZAN	MERSİN	
16	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
17	GÜLDEREN VARLI	VAN	
18	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
19	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	